

ИЗДАТЕЛСКА ЕТИКА

Редакционната колегия на Годишника на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ФНОИ, Книга Педагогически науки се придържа към Универсалния етичен кодекс на учените (Government Office for Science Department for Innovation, Universities and Skills, London) (<https://www.bera.ac.uk/publication/ethical-guidelines-for-educational-research-2018>) и към постигане на неговите три основни цели:

- насърчаване на етичните изследвания;
- подкрепа на активна дискусия по научни проблеми между учените;
- подпомагане на комуникацията между научната общност и обществото.

Редакционната колегия на Годишника прилага основните принципи на Универсалния етичен кодекс на учените:

- за взискателност: насърчаване на стриктното спазване на научните методи и подходи;
- за уважение: осигуряване на поверителност по отношение на субектите, които участват в научните изследвания;
- за отговорност: осигуряване на пространство за обсъждане на научни въпроси чрез доказателства и тяхното коректно тълкуване.

ОСНОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ГЛАВНИЯ РЕДАКТОР

Активно търси мненията на автори, читатели, рецензенти и членове на Редакционната колегия относно варианти за подобряване на процесите, свързани със създаването и отпечатването на Годишника.

Възлага рецензии на рецензенти въз основа на компетентностния подход.

Запознава се с рецензиите на постъпилите материали.

Инициира публикуването на постъпилите и получените положителна оценка студии или прави преоценка на процеса на тяхното публикуване.

Работи съвместно с издателя при необходимост от предоставяне на подходящи ресурси или насоки от експерти.

Предоставя подкрепа за инициативи, насочени към отстраняване на етичните нарушения в изследванията и публикациите.

Следи публикуваните студии да са съобразени с тематичния обхват на изданието, да са оригинални и да представляват интерес за научната общност.

Прави оценка на въздействието на политиките на изданието върху работата на авторите и рецензентите и инициира преразглеждането им при необходимост.

Гарантира, че публикуваните материали са архивирани в онлайн постоянни хранилища.

ОСНОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА РЕДАКЦИОННАТА КОЛЕГИЯ

Предприема всички мерки, за да гарантира качеството на материалите, които се публикуват.

Отстоява свобода на изразяване на научни гледни точки и идеи.

Съобразява се с етичните норми, свързани с авторското право.

Насърчава етичността на изследванията, като се поставя изискване да бъдат посочени всички автори, участвали в изследването.

При необходимост е в готовност да публикува корекции, пояснения, извинения.

Отговорните редактори се стремят да гарантират, че изследванията, които се публикуват, се извършват в съответствие с международно приетите указания (The AERA and BERA Ethical Guidelines for Educational Research).

В редки случаи (например при създаването на тематични токове) членове на Редакционната колегия биха могли да публикуват научни текстове в изданието, като това е съобразено с правилата за анонимност на рецензирането.

ОТНОШЕНИЯ С АВТОРИТЕ

Редакционната колегия публикува подробни указания за авторите относно всички изисквания към материалите, които подават, както и относно сроковете, в които могат да го направят. Указанията за авторите включват подробни изисквания за техническото оформление на материалите, които гарантират тяхната точност, пълнота и яснота.

Решението на Редакционната колегия да приеме или да отхвърли материал за публикация се основава на неговата актуалност, оригиналност и яснота, както и на валидността на изследването и неговата значимост.

Редакторите приемат материалите, освен ако са установени сериозни проблеми при тяхното изпращане.

Изданието има деклариран механизъм, чрез който авторите могат да обжалват редакционните решения.

Главният редактор гарантира, че са избрани подходящите рецензенти (т.е. лица, които са компетентни да рецензират студията и са свободни от конкурентни интереси).

ОТНОШЕНИЯ С РЕЦЕНЗЕНТИТЕ

Главният редактор предоставя насоки на рецензентите по отношение на всички изисквания към тях, включително необходимостта от анонимно рецензиране на подадените материали.

Главният редактор изисква от рецензентите да разкрият всички възможни потенциални конфликти на интереси, преди да се съгласят да рецензират съответния материал.

Главният редактор използва система, чрез която гарантира защитата на анонимността на рецензентите.

Главният редактор насърчава рецензентите да коментират оригиналността на материалите и да бъдат бдителни за плагиатство.

Рецензентите оценяват ръкописите съобразно тяхното научно съдържание, независимо от раса, пол, религиозна принадлежност, сексуална ориентация, гражданство или политическа принадлежност на авторите.

Отговорните редактори разработват, поддържат и актуализират база данни с рецензенти, като използват широк кръг от източници (лични контакти, библиографски бази данни и др.) за идентифициране на потенциални нови рецензенти.

В случаи на съмнение за неправилно поведение на рецензента, главният редактор следва схемата на COPE.

ОТНОШЕНИЯ С ОТГОВОРНИТЕ РЕДАКТОРИ

Главният редактор предоставя на новите членове на Редакционната колегия насоки за очакванията към тях.

Главният редактор и отговорните редактори създават и прилагат политики за рецензиране на материалите от членовете на Редакционния съвет, които гарантират безпристрастност на рецензиите.

Главният редактор предоставя ясни указания на членовете на Редакционния съвет относно техните очаквани функции и задължения, които включват:

- дейности по популяризиране на изданието;
- търсене на най-добрите автори и активно насърчаване на публикуването на материали в Годишника;
- рецензиране на материалите;
- участие в заседанията на Редакцияната колегия.

Главният редактор периодично се консултира с членовете на Редакцияния съвет (например веднъж годишно), за да обсъдят управлението на изданието, както и всички необходими промени в политиките.

ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Редакторите предприемат всички необходими мерки, чрез които да гарантират качеството на публикуваните в Годишника материали.

Редакцияната колегия използва системи за откриване на фалшифицирани данни (например манипулирани фотографски изображения или плагиатски текстове).

Решенията относно стила на Годишника се основават на доказателства за фактори, които повишават качеството на изданието, а не на естетически или лични предпочитания.

ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Редакторите спазват правилата за защита на личните данни.

Оказва се подкрепа на автори, чиито авторски права са нарушени или които са станали жертва на плагиатство.

Реализира се съвместна работа с издателя за защита на авторските права (например чрез изтегляне или премахване на материали от уебсайтове).

Необходимо е съгласие за публикуване на лични данни и изображения, а изискванията за цитиране са включени в указанията за авторите.

НАСЪРЧАВАНЕ НА ДЕБАТИ

Редакторите подкрепят аргументирани препоръки към материалите, публикувани в Годишника.

На авторите на материали, които са обект на критика и подлежат на корекция или на отхвърляне, се дава възможност за отговор.

Годишникът е отворен за изследвания, които оспорват предишен материал, публикуван в изданието.

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Отговорните редактори следят за избягването на конфликти на интереси при автори, рецензенти и членове на Редакционния съвет. Не се допуска използване на данни от внесени за рецензиране студии в публикации на рецензенти и членове на Редакционния съвет.

Годишникът има деклариран процес за обработка на становища от редакторите, който гарантира безпристрастност на рецензиите.

Публикувани са списъци с научните интереси на членовете на Редакционната колегия, които се актуализират веднъж годишно.

Етичните правила при създаването на Годишника са съобразени с нормите на *Етичния кодекс на академичната общност на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*, достъпен на адрес:
<https://www.uni-sofia.bg/index.php/eng/content/download/155466/1421618/version/3/file/Et>.